

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ มนุษย์รู้จักเปล่งเสียงออกมาให้มีความหมายซึ่งเรียกว่า ภาษาพูด เพื่อใช้ติดต่อและถ่ายทอดความคิด ความรู้ และการให้ความร่วมมือกัน ทำให้สังคมมีความเป็นระเบียบและง่ายต่อการปกครอง (ณรงค์ มั่นเศรษฐวิทย์, 2540 : 1) ภาษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะพัฒนาสติปัญญาได้ 3 ประการ ประการแรก ภาษาช่วยให้คนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นกับผู้อื่นซึ่งเป็นการเริ่มต้นของกระบวนการทางสังคม ประการที่สอง ภาษาช่วยด้านความคิดความจำซึ่งกำหนดเหตุการณ์และวัตถุ ประการที่สาม ภาษาส่งเสริมให้มนุษย์ได้ใช้ความคิด การมองในใจในการปฏิบัติการทดลองทางสมอง (ณรงค์ เทียนส่ง, ดวงเดือน จันทร์เจริญ และทิพย์วัลย์ พรรณลาภ. 2531 : 71 อ้างถึงใน Clifford, 1981.) ภาษาเปรียบเสมือนกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การถ่ายทอดความคิดความรู้สึกรักของมนุษย์ทุกสังคม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 23 กล่าวว่าการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาดังต่อไปนี้ คือ ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 22-23) และยังสอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 4 (หลักการใช้ภาษา) มาตรฐานที่ 4.1 ที่ว่าเข้าใจธรรมชาติของภาษา และหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ มาตรฐานที่ 4.2 สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคมและชีวิตประจำวัน (คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา, 2544 : 12)

นิตยา สุวรรณศรี (2540 : 34) อ้างอิงมาจาก เขาวพา เฉชะคุปต์ (2528 : 50) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาให้กับเด็กเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เพราะภาษาเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ภาษาเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ซึ่งจะต้องอาศัยทักษะทั้ง 4 ด้านคือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการรับและส่งข้อมูลข่าวสาร ทักษะทั้ง 4 ประการนี้จะต้องพึ่งพาอาศัยกัน และควรได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน พัฒนาการทางภาษาพูดของ

เด็กมีลักษณะคล้ายกับพัฒนาการด้านอื่นๆ ซึ่งขึ้นกับปัจจัยหลายๆอย่าง เช่น ประสบการณ์ ความถนัด ความเอาใจใส่ของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ความสนใจของเด็ก เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ วันเพ็ญ วัฒนวุฒิ (2536 : 170) ที่ว่า ภาษาพูดของเด็กเริ่มตั้งแต่อายุ 1 เดือน โดยการสนใจสิ่งที่อยู่ รอบตัวทั่วไป เด็กที่ได้ยินเสียงพูดจากบุคคลที่อยู่รอบตัว เด็กทารกสามารถทำเสียงหรือพูดได้น้อยกว่าเด็กได้ยินเสียงต่างๆ มาก เมื่อเด็กมาโรงเรียนเด็กจะมีประสบการณ์ต่างกันมากในด้านภาษาที่เขาได้ยิน ครูจึงมีหน้าที่ส่งเสริมเด็กแต่ละคนให้มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนในการที่จะ ติดต่อกับภาษา ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ กมลรัตน์ คนองเดช (2540 : 32) ที่ว่า เด็กสามารถเรียนภาษาได้โดยการมีประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมของมนุษย์ ซึ่งสื่อสารกันโดยใช้ภาษาหนึ่ง เด็กจะเรียนรู้ภาษาไปทีละน้อยสะสมมากขึ้นเรื่อยๆ หรือตามระยะเวลาที่มีประสบการณ์จากหมู่คนนั้นๆ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจะพบว่า ภาษาพูดจะพัฒนาก่อนภาษาเขียน แต่ภาษาพูดจะพัฒนาถึงขั้นได้ก็ต่อเมื่อเด็กอายุได้ประมาณ 5 ขวบ (นิตยา ประพฤติกิจ, 2532 : 5) แต่เด็กบางคนพัฒนาการทางภาษาพูดช้าไป ทั้งนี้มีได้ขึ้นอยู่กับสติปัญญาของเด็กเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ประการ คือ

1. ครอบครัวใหญ่เกินไป การที่เด็กเกิดจากครอบครัวที่มีคนมาก ทำให้โอกาสที่พ่อแม่จะใกล้ชิดลูกหรือพูดคุยกับลูกน้อยลง ทำให้พัฒนาการทางภาษาช้าไป
2. ครอบครัวใช้ภาษาพูด 2 ภาษา ทำให้การเรียนรู้ของเด็กสับสนไม่อาจใช้ได้ดีทั้ง 2 ภาษา (สุชา จันทน์เอม, 2536 : 44)

นอกจากนี้ นภเนตร ธรรมบวร (2540 : 111) กล่าวว่า ภาษามีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์เป็นอย่างมาก พัฒนาการทางภาษาของมนุษย์เริ่มจากภาษาเขียน ดังนั้นการเรียนรู้ด้านภาษาในเด็กปฐมวัย จึงเน้นภาษาพูด และการใช้ภาษาได้เหมาะสมกับกาลเทศะ ซึ่งมีส่วนสำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้ของเด็ก ภาษาจึงเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความคิด และความรู้สึก ถ้าปราศจากภาษาเราจะไม่มีวันเรียนรู้การอ่านหนังสือได้เลย (ปิยะลักษณ์ สิมะแสงยาภรณ์, 2534 : 106) เพราะมนุษย์ใช้ภาษาในการถ่ายทอดและสื่อความคิด ความรู้สึก ทักษะคติ ตลอดจนประสบการณ์ต่างๆ ให้ผู้อื่นรับรู้ได้ เข้าใจได้ ภาษาจึงเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาสติปัญญา ความคิดต่างๆ

จากการศึกษาในด้านการใช้ภาษาของเด็กในปัจจุบันพบว่า เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้ภาษารวดเร็วกว่าในสมัยก่อน ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ การขยายตัวของสื่อสารมวลชน อันได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และหนังสือพิมพ์ สิ่งต่างๆ เหล่านี้มีส่วนช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ทั้งในด้านการฟัง การอ่าน การเขียน อันเป็นการ

เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจให้แก่เด็กในด้านการพัฒนาการทางภาษา (นภเนตร ธรรมบวร, 2540 : 116)

ผู้วิจัยรับราชการเป็นครูปฏิบัติหน้าที่สอนในระดับชั้นอนุบาลในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีนักเรียนเป็นชาวไทยมุสลิม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ได้ประสบปัญหาในการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก ปัญหาที่สำคัญได้แก่การที่นักเรียนนิยมพูดภาษามลายูถิ่นในโรงเรียนแทนที่จะฝึกพูดฝึกใช้ภาษาไทย ขาดการรณรงค์การใช้ภาษาไทย ครูที่สอนวิชาอื่นๆ บางคนใช้ภาษามลายูถิ่นในชั้นเรียน นอกจากนี้ผู้ปกครองนักเรียนยังมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องต่อการใช้ภาษาไทย เช่น บางคนยังมีความเชื่อว่าการพูดภาษาไทยเป็นบาป ดังนั้น การที่เด็กใช้ภาษามลายูถิ่นมากกว่าการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน ทำให้เด็กเรียนและรับรู้ภาษาไทยได้ช้าหรือเกิดความซาบซึ้งทางภาษาน้อยอย่างยิ่ง จึงเป็นสาเหตุสำคัญทำให้เกิดปัญหาด้านการใช้ภาษาไทยและเป็นอุปสรรคในการเรียนการสอนตามนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐ (กมลรัตน์ คนองเดช, 2542 : 13)

จากสภาพปัญหาและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงควรมีการจัดกิจกรรมทางภาษาให้แก่เด็กนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัย เพื่อที่จะให้เด็กได้มีความสามารถทางการใช้ภาษาที่ถูกต้อง กิจกรรมทางภาษานั้นเป็นประสบการณ์ที่ครูผู้สอนระดับชั้นปฐมวัยจะต้องจัดให้แก่เด็กนักเรียน สุนทร โคตรบรรเทา (2532 : 68) กล่าวว่าในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาให้กับเด็กปฐมวัยนั้นมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การเล่านิทาน การซักถาม พูดคุย แต่สิ่งหนึ่งซึ่งมีความต้องการตามธรรมชาติของเด็กเป็นสิ่งที่เด็กชื่นชอบมากและอยู่คู่กับเด็กตลอดเวลา คือ การเล่น ธรรมชาติของเด็กจะชอบเล่น ขณะเล่นเด็กมักจะเกิดการเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน การเล่นจึงมีความสำคัญในชีวิตและพัฒนาการของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ไพเราะ พุ่มม้น (2543 : คำนำ) ที่ว่า กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเป็นกิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ในขณะที่ทำกิจกรรม เด็กจะได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ดังนั้น กิจกรรมที่จัดควรเป็นการฝึกทั้งการพูดและการฟังไปพร้อมๆ กัน

เมื่อก้าวถึงการละเล่น จะพบว่าภาษามีบทบาทสำคัญอย่างมากในกระบวนการเล่นของเด็ก ภาษามีส่วนสัมพันธ์ต่อการเล่นในหลายลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นการเล่นเลียนแบบคำพูดผู้ใหญ่หรือการเล่นเพื่อให้คู่สมจริงสมจังมากขึ้น (สุวลัย มหากันธา, ม.ป.ป. : 26) นอกจากนี้ ก็ยังได้นำเอาภาษามาใช้เป็นตัวสื่อในการจัดการเล่น เช่น การอธิบายวิธีการเล่น การออกคำสั่ง และการโต้ตอบ การเล่นเป็นวิธีเดียวที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อความอยู่รอด (นิรวรรณ, 2536 : 1) และยังเป็นกระบวนการเรียนรู้ การค้นคว้า การสำรวจ และการทดลองสิ่งต่างๆ เพื่อสร้างประสบการณ์ให้แก่

ตนเอง และเพื่อช่วยในการพัฒนาการเจริญเติบโตทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ให้เป็นผู้นำที่มีความสามารถที่จะอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (วราภรณ์ รักวิชัย, 2540 : 123)

สังคมไทยเรานั้นก็มีการละเล่นมากมายหลายรูปแบบที่สามารถจัดให้เด็กปฐมวัยได้ฝึกฝนทักษะด้านภาษา แต่ส่วนใหญ่เรามักจะมีวิธีการพัฒนาทักษะทางภาษาตามแนวของต่างประเทศ ยังไม่ค่อยมีใครนำเอาการละเล่นของเด็กไทยมาใช้ฝึกฝนทักษะด้านภาษาหรือทักษะด้าน อื่นๆ มากนัก การละเล่นของเด็กนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทั้งทางร่างกายและจิตใจของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ฉวีวรรณ กิनावงศ์ (2533 : 112) ที่ว่า การเล่นของเด็กช่วยส่งเสริมพัฒนาการ การละเล่นของเด็ก ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา คือการใช้ภาษาได้ดีขึ้น การฝึก การแก้ปัญหาและการส่งเสริมจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก และการเล่นนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับเด็กมาก ทั้งนี้เพราะการเล่นเป็นวิธีการที่เด็กจะตอบสนองต่อความสนใจใคร่รู้ ของตนเอง ในขณะที่เด็กเล่นนั้นก็แสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมา เช่น ความสามารถในการใช้ ร่างกาย ภาษา การแสดงออกทางอารมณ์ และความสัมพันธ์กับผู้อื่น แต่ผู้ใหญ่บางคนคิดว่า การเล่น ของเด็กเป็นสิ่งที่เด็กทำไปเพราะไม่รู้จะทำอะไร ซึ่งแท้จริงแล้วการเล่นก็คือการทำงานในชีวิตของ เด็ก และเป็นกิจกรรมที่เด็กทุกคนจะต้องทำ (วิราภรณ์ ปนาทกุล, 2531 : 16)

ลักษณะของการละเล่นของเด็กไทย นอกจากจะมีทั้งใช้และไม่ใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบ ในการเล่นแล้ว การละเล่นของเด็กไทยบางชนิดก็ประกอบไปด้วยบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบอีก ด้วย ซึ่งการละเล่นของเด็กไทยนอกจากจะมีบทร้องแล้ว การละเล่นบางชนิดยังมีบทเจรจาโต้ตอบ ทำให้เด็กสนุกสนานไปกับจังหวะ และเสียงสัมผัสคล้องจอง เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทาง อารมณ์ของเด็กไปพร้อมๆ กับพัฒนาการด้านอื่นๆ นับว่ามีคุณค่าทางภาษาแก่เด็ก เช่น ูกินทาง ริริข้าวสาร โพงพาง มอญซ่อนผ้า ฯลฯ การละเล่นของเด็กไทย เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม พื้นบ้านที่มีอยู่ในท้องถิ่นต่างๆ ของประเทศและสืบทอดกันมาในวิถีชีวิตของคนไทยตั้งแต่อดีตจน ถึงปัจจุบัน ซึ่งหรรษา นิลวิเชียร (2535 : 82) กล่าวว่า ภาษาจะพัฒนาภายในขอบเขตของ พฤติกรรมการเล่น การสื่อสารด้วยวาจาช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ศัพท์ใหม่ เรียนรู้มนต์ศน์เกี่ยวกับ สิ่งรอบตัวจากศัพท์และประสบการณ์ของผู้ที่ตัวเองเล่น สุชา จันทน์เอม (2536 : 82) กล่าวว่า การเล่น จัดเป็นการผ่อนคลายไม่ให้เกิดความตึงเครียดเมื่อเด็กมีความต้องการ และมีคุณค่าด้านภาษาที่ใช้ใน การละเล่นของเด็กไทย อันได้แก่คุณค่าด้านภาษาในแง่วรรณศิลป์ และคุณค่าด้านภาษาในแง่ การสื่อสาร

การละเล่นของเด็กไทยสามารถฝึกฝนทักษะทางภาษาได้เป็นอย่างดี นั่นก็คือ การละเล่น ที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบ เพราะการละเล่นทั้งสองแบบจะต้องใช้ภาษาประกอบในการละเล่น ของไทยมาประยุกต์ใช้เป็นกิจกรรมในการเรียนการสอน เพื่อฝึกฝนทักษะทางภาษาโดยเฉพาะ

อย่างยิ่งสามารถนำมาฝึกฝนทักษะการฟังให้แก่เด็กได้เป็นอย่างดี ซึ่งบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบนั้น มีคุณค่าในการสื่อสารอยู่มาก คือ ทำให้เด็กๆ ได้คุ้นเคยกับคำที่ใช้เรียกชื่อ หรือที่ใช้บอกกิริยาอาการต่าง ๆ เป็นการช่วยให้เด็กได้พัฒนาการทางภาษาโดยไม่รู้ตัว (เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว, 2524 : 83-87)

จากหลักการและความสำคัญของการใช้การละเล่นของเด็กไทยทั้งสองแบบที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่า การละเล่นมีความสำคัญกับเด็กปฐมวัยมาก เพราะการละเล่นช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ในด้านต่างๆ เช่น ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญาและพัฒนาการทางภาษาให้กับตนเอง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการละเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้อง และบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์มาฝึกภาษาให้กับเด็กปฐมวัยว่าจะส่งผลต่อความสามารถทางด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยหรือไม่ นอกจากนี้ ผู้วิจัยต้องการนำผลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการที่จะนำผลการวิจัยไปวางแผนพัฒนาการเรียนการสอน และการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนยะหริ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่สอน และการวิจัยในครั้งนี้ยังสามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน พัฒนา และการจัดทำหลักสูตรในโรงเรียนอื่นๆ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอยะหริ่งได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการฝึก โดยใช้การละเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์

ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการเรียนการสอนทางด้านทักษะภาษาทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยใช้การละเล่นของเด็กไทย
2. เป็นแนวทางให้ครูผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระดับชั้นปฐมวัยได้เข้าใจและพิจารณานำเอาการละเล่นของเด็กไทยแบบประยุกต์ไปใช้ฝึกภาษาให้แก่เด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสมต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย หญิง อายุระหว่าง 5-6 ขวบ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนยะหริ่ง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอยะหริ่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย หญิง อายุระหว่าง 5-6 ขวบ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนยะหริ่ง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอยะหริ่ง ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Ransom Sampling) โดยการจับฉลาก จำนวน 1 ห้อง ซึ่งมีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 30 คน

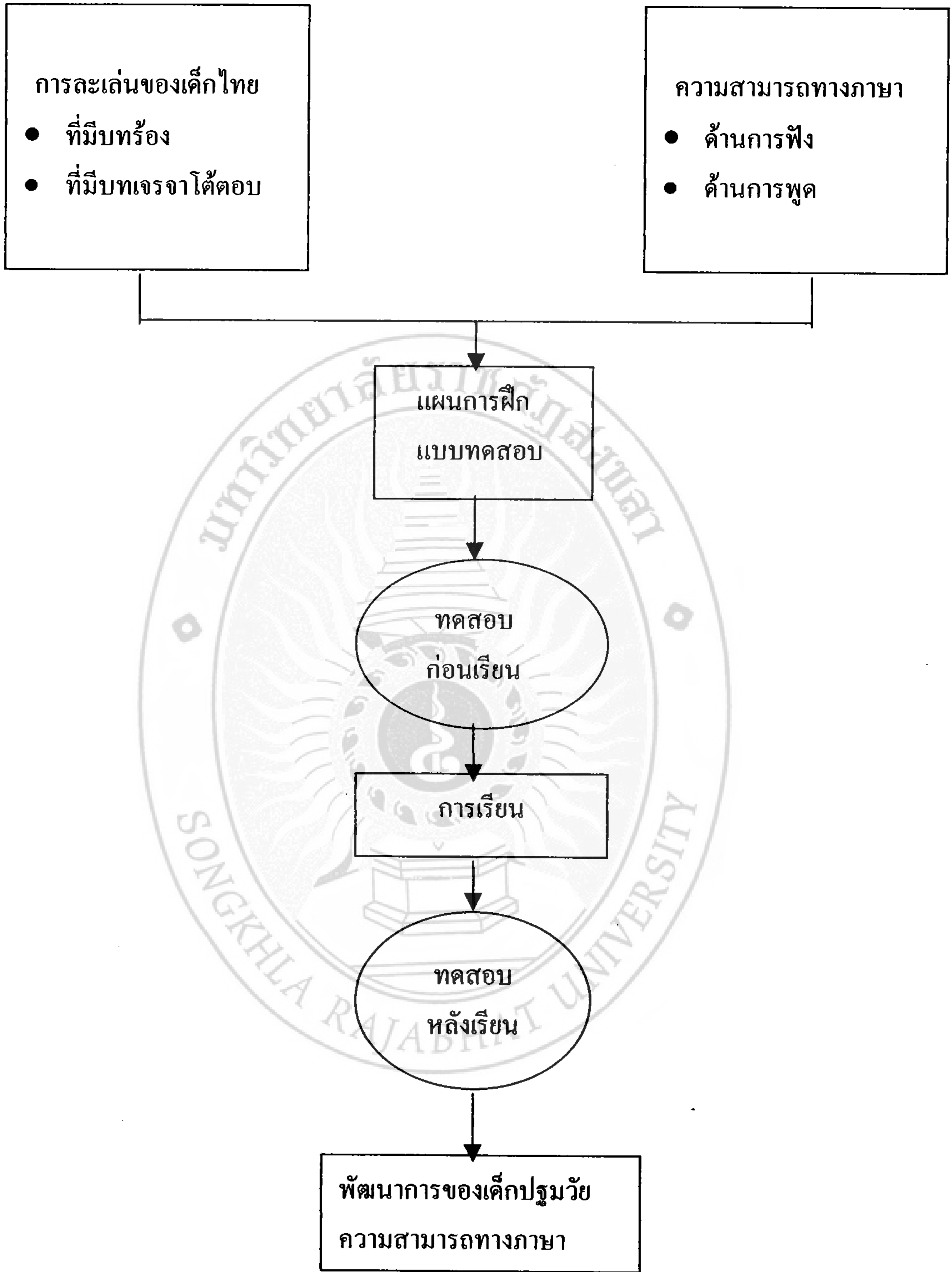
2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ช่วงเวลาก่อนเรียนและหลังเรียน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการฝึกโดยใช้การเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์ ซึ่งผู้วิจัย กำหนดกรอบแนวคิดดังนี้ คือ

ภาพประกอบ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยหลังเรียน โดยใช้การเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสามารถทางภาษาด้านการฟัง หมายถึง ความสามารถของเด็กในการจำแนกเสียง การปฏิบัติตามคำสั่ง และการบอกประเด็นของเรื่องราวที่ฟังได้
2. ความสามารถทางภาษาด้านการพูด หมายถึง ความสามารถของเด็กในการบอกชื่อสิ่งของ การสร้างประโยคสมบูรณ์ (ใคร ทำอะไร ที่ไหน) และการเล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์
3. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กนักเรียนชาย หญิง อายุระหว่าง 5-6 ขวบ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนยะหริ่ง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอยะหริ่ง
4. การฝึกการเล่นของเด็กไทย หมายถึง การจัดกิจกรรมการเล่นที่บ้านของเด็กไทยที่นิยมเล่นกันในชีวิตประจำวัน โดยสืบทอดจากคนรุ่นก่อน
 - 4.1 การเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องแบบประยุกต์ หมายถึง การที่ผู้วิจัยได้นำการเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้อง มาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับการฝึกความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ซ่อนหา มอญซ่อนหา โพงพาง จำใจ เอาเถิด ขี้ตุ๊กตางนา ช่างรำ ริริข้าวสาร
 - 4.2 การเล่นของเด็กไทยที่มีบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์ หมายถึง การที่ผู้วิจัยได้นำการเล่นของเด็กไทยที่มีบทเจรจาโต้ตอบมาประยุกต์ให้เข้ากับการฝึกความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ละครสัตว์ ตาอันสั่ง มะลือก๊กอกแก็ก งูกินหาง แม่นาคพระโขนง เสือกินวัว อ้ายโมง ดิน น้ำ อากาศ